

NCC Roads Oy
Läntinen teollisuuskatu 15
02920 Espoo

Viite / Hänvisning
Arviointiohjelma 18.1.2006

Asia / Ärende

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Kalliokiviaineen otto, Pernajan Greggölen alue

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

NCC Roads Oy on 18.1.2006 toimittanut Uudenmaan ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (yva) annetun lain mukaisen arviointiohjelman, joka koskee kalliokiviaineen ottohanketta Pernajan kunnan Greggölen alueella.

Hankkeen yva-tarve määräytyy yva-asetuksen hankeluettelon kohtien 2 b ja 11 b ja d perusteella. Niiden mukaan yva-menettelyä sovelletaan kiven, sorran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivualan pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa sekä muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa ja muiden kuin ongelmajätteiden tai yhdyskuntajätteiden tai lietteiden kaatopaikkoihin, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

Uudenmaan ympäristökeskus toimii hankkeessa yva-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Arviointiohjelma ja arviointiselostus

Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan laatima suunnitelma niistä selvityksistä, joita ympäristövaikutusten selvittämiseksi on tarpeen tehdä sekä siitä miten arviointimenettely järjestetään. Hankkeesta vastaava laatii arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella arviointiselostuksen, joka myös tulee julkiseen käsittelyyn.

Hanke ja sen vaihtoehdot

Hankkeena on kalliokiviaineen otto Pernajan kunnan Greggölen kylän tiloilla 1:15 ja 1:28 sekä louhitun ja muualta tuotavan kiviaineen murskaus ja varastointi. Suunniteltu ottopinta-ala on noin 120 ha. Hanke sisältää

Maksu

hankkeesta vastaavalle 3 910 €(A23-53-AT3), maksuperusteet lausunnon liitteenä

myös siirrettävän asfalttiaseman ajoittaisen toiminnan alueella sekä alueelle pääasiassa maisemointitarkoituksessa tuotavien puhtaiden maa-ainesten sijoittamisen.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan kahta vaihtoehtoa:

0-vaihtoehto, joka tarkoittaa hankkeen toteuttamatta jättämistä.

1-vaihtoehto, joka tarkoittaa hankkeen toteuttamista suunnitelman mukaisesti.

Hankkeesta vastaava

Hankkeesta vastaa NCC Roads Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilönä on kehityspäällikkö Taina Piironen.

Konsulttina ympäristövaikutusten arvioinnissa on Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy, jossa yhteyshenkilöinä ovat osastopäällikkö Matti Kautto ja miljöösuunnittelija Milja Nuppula.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Hanke ei suoraan liity minkään yksittäisen hankkeen toteutukseen.

Arvioinnin yhdistäminen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muiden lakien mukaisiin menettelyihin.

2. ARVIONTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Arviointimenettelyn vireillä olosta on ilmoitettu yva-lain ja -asetuksen mukaisesti seuraavissa lehdissä: Uusimaa 15.1.2006 ja Borgåbladet 17.1.2006.

Arviointiohjelma on kuulutettu Pernajan kunnassa ja se on ollut nähtävillä 18.1.2006-28.2.2006 Pernajan kunnan teknisessä toimistossa, Pernajan kirjastossa, Pernajan Koskenkylän Agricolahallissa sekä internetsivulla <http://projektit.ristola.com/ncc/pernaja>.

Arviointiohjelma on laadittu sekä suomeksi että ruotsiksi. Arviointiohjelman yleisötilaisuus pidettiin 19.1.2006 Pernajan kunnan kunnanvaltuustosalissa.

Vuorovaikutus ohjelmaa laadittaessa

Hankkeesta vastaava on koonnut arviointimenettelyä varten keskeisistä intressitahoista työryhmän ohjaamaan arviointimenettelyn kulkua sen kaikissa vaiheissa. Tässä ohjausryhmässä on edustajat NCC Roads Oy:n lisäksi Pernajan kunnasta, Itä-Uudenmaan liitosta, Uudenmaan tiepiiristä ja Porvoon museosta. Ryhmässä on myös aluearkkitehti ja asiantuntijana edustaja Uudenmaan ympäristökeskuksesta. Ohjausryhmän työskentelyyn osallistuu

myös ympäristövaikutusten arvioinnin laadinnasta vastaava konsultti Insi-
nööri-toimisto Paavo Ristola Oy.

3. YHTEENVETO LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Arviointiohjelmasta pyydettiin lausunnot Etelä-Suomen lääninhallitukselta, Itä-Uudenmaan liitolta, Pernajan kunnalta, Porvoon kaupungilta, Tiehallin-
non Uudenmaan tiepiiriltä sekä Porvoon museolta.

Etelä-Suomen lääninhallitus esittää, että hankkeen terveydellisten vaiku-
tusten arvioimiseksi tulee selvittää etäisyydet lähimpien asuin-, liike- ja lo-
marakennusten lisäksi myös muihin terveydellisesti herkkiin kohteisiin
(päiväkodit, koulut, sairaalat, vanhainkodit jne.) sekä arvioida hankkeen
vaikutukset häiriintyvien kohteiden terveydellisiin olosuhteisiin. Vaikutus-
alueella mahdollisesti sijaitsevat elintarviketuotantoon liittyvät toiminnot ja
niihin liittyvät vaikutukset on tarpeen selvittää. Hankkeen ympäristövaiku-
tusten arviointiin tulee sisällyttää kaikki ne arviointiohjelmassa mainitut
alueelle tulevat toiminnot ja niiden yhteisvaikutukset. Vaikutusalueen raja-
us tulee olla sellainen, että ihmisiin ja heidän elinolosuhteisiinsa kohdistu-
vat ympäristövaikutukset tulevat riittävässä määrin selvitettyä. Lääninhalli-
tus pitää tärkeänä, että kunnan terveydensuojeluviranomaiset ovat mukana
arviointimenettelyssä, koska heillä on paikallinen asiantuntemus häiriinty-
vien kohteiden ja vaikutusalueen elinympäristön terveydellisistä olosuhteis-
ta. Lääninhallitus pitää tärkeänä myös sitä, että sosiaalisten vaikutusten ar-
viointia tehtäessä kunnan sosiaaliviranomaisten asiantuntemus käytetään
hyödyksi hankkeesta ihmisille mahdollisesti aiheutuvien haitallisten vaiku-
tusten minimoimiseksi.

Itä-Uudenmaan liitto toteaa, että arviointiohjelmasta ei käy yksiselitteises-
ti ilmi hankkeen toteuttamisvaihtoehdot. Mikäli ne ovat lausuntopyyntöissä
mainitut 0-vaihtoehto ja 1-vaihtoehto, ei niitä liiton mukaan voi pitää riittä-
vinä. Liiton mukaan hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja tulee esittää arvioin-
nissa useampia ja mikäli Greggbohlen hankkeelle vaihtoehtoisia sijoitus-
paikkoja ei ole löydettävissä, tulee muut vaihtoehdot muodostaa hankkeen
laajuudesta tai sen vaiheistuksesta. Liiton mukaan arvioinnissa tulee huo-
mioida erityisesti hankealueen läheisyyden Natura 2000-alueeseen liittyvät
luontoarvot. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen lisäksi mui-
denkin luontodirektiivin IV-liitteen lajien mahdollinen esiintyminen alueel-
la tulee ottaa huomioon ja tarvittaessa selvittää hankkeen vaikutukset nii-
hin. Muinaismuistojen (arkeologiset kohteet ja historiallisen ajan kiinteät
muinaisjäännökset) selvittämiseen tulee varautua paremmin kuin vain ole-
massa olevia tietoja keräämällä. Arviointi tulee toteuttaa vähintään yhden
kokonaisen kasvukauden aikana (huhtikuu – lokakuu) niin, että puuttuvat
ympäristö- ja luontoarvot pystytään selvittämään toteutettavien maastoin-
ventointien yhteydessä. Arvioinnin tekemiseen tulee varata enemmän
aikaa kuin arviointiohjelman johdannossa mainittu kevät 2006. Viitaten
hankkeen kokoon ja vaikutusten pitkäaikaisuuteen hanke arvioidaan Itä-
Uudenmaan maakuntakaavaehdotuksen valmistelussa.

Pernajan kunta kertoo vastaanottaneensa asukasaloitteen nimilistä muo-
dossa, jossa 137 alueella asuvaa henkilöä halusi ilmaista Pernajan kunnan

johdolle ja luottamushenkilöille vastustavansa suunniteltua hanketta. Pernajan kunta toteaa, että hankkeen laajuuden huomioon ottaen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn alustava aikataulu on hyvin kunnianhimoinen. Kunta haluaa painottaa sitä, että olisi tärkeämpää panostaa korkealaatuiseen selostukseen ja tehdä tarvittavat selvitykset huolella sen sijaan, että ensisijaisena tavoitteena olisi aikataulussa pysyminen. Kunta huomauttaa, että arviointiohjelmassa mainitut luontoinventoinnit ja kartoitukset tulee tehdä kasvukautena eli aikaisintaan loppukevään tai mieluiten kesän aikana. Lisäksi kunta toteaa, että lintu- ja luonnonsuojelualueiden läheisyyden ohella ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa on kiinnitettävä erityistä huomiota liikennejärjestelyihin. Kunnan mukaan liikennemäärät on todennäköisesti laskettu liian niukasti ja että kapeahko Isnäsintie sekä lähellä oleva moottoritie vaativat lisäselvityksiä. Kunta ei tässä vaiheessa hyväksy, että liikenne suunniteltuun ottopaikkaan kulkisi Heskerintietä pitkin, koska raskas ja jatkuva liikenne ei sovi yhteen asema- ja osayleiskaavan tavoitteiden kanssa. Itä-Uudenmaan alueen kallioperän suhteellisen korkean uraanipitoisuuden vuoksi tulisi kunnan mukaan Greggölen kallioperän uraanin ja myös muiden metallien pitoisuus selvittää ja niiden vaikutus arvioida ennen ottotoiminnan aloittamista. Tämän lisäksi kunta katsoo, että alueen muinaisjäännöksistä ja muinaisjäänösinventoinnin tarpeesta tulee pyytää lausunto Museoviraston arkeologian osastolta.

Porvoon kaupunki esittää, että hankkeen ohjausryhmään nimetään Porvoon kaupungin edustaja.

Porvoon terveydensuojelujaoston mukaan ympäristövaikutusten arviointisuunnitelmassa on otettava huomioon rakennettavista porakaivoista tapahtuvan vedenoton sekä kiviaineksen pesun vaikutukset lähialueen talousvesikaivojen vedenlaatuun ja riittävyteen. Siitä tulisi käydä myös ilmi kuinka alueella syntyvät jätevedet on tarkoitus käsitellä ja minne ne johdetaan. Suunnitelmaa tulisi täydentää pinta- ja pohjavesien tarkkailuohjelmalla, jonka osana olisi syytä seurata myös lähimpien talousvesikaivojen veden laatua. Arviointiohjelmaa on jaoston mukaan täydennettävä mm. selvityksillä toiminnasta aiheutuvan melun ja pölyn kulkeutumisesta vapaa-ajan sekä vakituksessa käytössä olevien asuntojen piha-alueilla sekä toimintatavoista joilla em. haittojen syntymistä ehkäistään. Terveysuojelujaoston mukaan paikallisten terveydensuojeluviranomaisten vaikutusmahdollisuudet tulee turvata yva-menettelyn kaikissa vaiheissa.

Porvoon ympäristönsuojelulautakunnan mukaan arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota toimintojen aiheuttamaan pöly- ja meluhaittaan ja siitä tulee käydä ilmi niiden vaikutusten ilmeneminen Porvoon kaupungin puolella ja erityisesti lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Suunnittelualueen ja sen lähialueen nykyinen melutaso tulisi selvittää, koska kallioaineksen erityisesti lakialueiden poistaminen saattaa muuttaa alueen melutilannetta, sillä muuta maastoa korkeammat kallioalueet toimivat myös moottoritien liikennemelua vaimentavina melusteinä. Lisäksi tulisi selvittää onko kallioainesten ottaminen kahdessa vaiheessa melun leviämisen kannalta parempi vai huonompi vaihtoehto kuin kallioaineksen ottaminen osa-alueissa, siten että louhinta tehdään kullakin alueella heti lopulliseen tasoon.

Arviointiohjelmasta puuttuu mahdollinen hajuhaitan ja mahdollisten tärinähaittojen arviointi. Asfalttiasematoiminnan mahdollinen hajuhaitta ja sen leviämisalueen laajuus sekä haitan ehkäisymahdollisuudet tulisi selvittää samoin kuin louhintatyön aiheuttama tärinä ja sen mahdolliset vaikutukset lähistön rakennuksiin ja ihmisten asuinviihtyvyyteen. Suunnitellun pesutoiminnan vaikutuksia pohjavesisuhteisiin sekä vesistöihin tulee arvioida. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hankkeen vesistövaikutuksiin Natura-alueella. Lautakunnan mukaan hankkeesta vastaavan tulisi järjestää hanketta koskevia tiedotustilaisuuksia Porvoon kaupungissa, jotta tieto hankkeesta kulkisi myös kaupungin puolella asuville. Vaihtoehtoisesti lähimpien kiinteistöjen asukkaita tulisi kuulla henkilökohtaisesti kirjeitse. Lautakunnan mielestä ohjausryhmään tulisi kuulua Porvoon kaupungin edustaja. Mikäli hanke toteutuu tulee maa-ainesten ottoalueen kallioperän säteilytasoa tarkkailla, koska on tiedossa, että seudun kallioperä saattaa sisältää radioaktiivisia mineraaleja.

Porvoon kaavoitus- ja rakennuslautakunnan mukaan ohjelma on laadittu pääosin lainsäädännössä esitettyjen vaatimusten ja periaatteiden mukaisesti. Lautakunnan mukaan alustava välittömien vaikutusten alueen rajausta on suppea ja sitä tulee laajentaa tarvittaessa koskemaan myös Porvoon kaupungin itäisiä osia. Erityistä huomiota tulee kiinnittää aiheutuvaan melu- ja pölyhaittaan, myös tärinähaitta ja asfalttiasemasta aiheutuva hajuhaitta tulee arvioida. Pesutoimintaan tarvittavien pesuvesien määrä ja ympäristövaikutukset sekä tavanomaista runsaammasta pohjaveden otosta mahdollisesti myös Porvoon puolella aiheutuvat vaikutukset tulee huomioida. Lautakunta katsoo, että myöhemmän maankäytön pääperiaatteet tulee ratkaista vireillä olevassa Vanhakylän oyk:ssa. Lautakunnan mukaan hankkeesta vastaavan tulee varmistua tiedonkulusta myös Porvoon kaupungin puolen maanomistajille ja asukkaille sekä esittää, että ohjausryhmää tulisi täydentää Porvoon kaupungin edustajalla.

Tiehallinnon Uudenmaan tiepiiri toteaa, että yvassa tulisi tarkastella erikseen myös autoliikenteen turvallisuutta, raskaan liikenteen aiheuttamaa tärinää ja tienvarren maisemaa. Tiepiiri huomauttaa myös, että yva-ohjelmassa ei ole nimetty hankkeen toteuttamisen vaihtoehtoja, vain vaihtoehtoiset hahmotelmat ajoreiteiksi tuotantoalueelta yhdystielle 1580 on mainittu. Myös liikenteellisten vaikutusten arviointi- ja mittausmenetelmät on kuvattu vain yleisellä tasolla. Mikäli tuotantomäärissä tai tuotantoajassa kuitenkin on todellisia vaihtoehtoja tai vaihtelua, ne tulisi vaikutuksineen selvittää.

Porvoon museon mukaan alustava välittömien vaikutusten vaikutusalueen rajausta ja rakennetun kulttuuriympäristön osalta kiviainesten ottoalueen arvioitavat ympäristövaikutukset ja niiden keskinäisten vuorovaikutussuhteiden arviointi vaikuttavat riittävältä. Museo kuitenkin toteaa, että ottoalueen ei tulisi näkyä Koskenkylänjoen kulttuurimaisemaan, Greggölen kartanoon eikä Meinanderin huvilaan ja että alueen muinaisjäännöksistä ja muinaisjäännösinventoinnin tarpeesta tulee pyytää lausunto Museoviraston arkeologian osastolta.

Arviointiohjelmasta on jätetty kuusi muistutusta:

Miljöringen-Ympäristörengas rf. ry. pitää hanketta ylimitoitettuna ja näkee sen uhkana lähitöllä sijaitseville kansallisesti tärkeille maisema-alueille, kuten Natura 2000-alueelle, vesialueille ja erityisesti Pernajanlahdelle ja Koskenkylän jokilaaksolle. Ympäristörengas ilmaisee huolensa myös hankkeen aiheuttaman liikenteen, melun, pölyn ja sosiaalisten seurausten vaikutuksista sekä sen vaikutuksista suunnittelualan maisemakuvaan ja Pernajan kunnan mahdollisuuksiin markkinoida itseään tulevaisuudessa. Ympäristörengaan näkemyksen mukaan hanketta ei pitäisi toteuttaa suunnitelman mukaan.

Muistuttaja 1 toteaa, että hankkeen vaikutukset alueen pohjavedenpinnan tasoon ja veden riittävyyteen kaivoissa tulee selvittää. Myös räjäytysten vaikutukset lähialueiden rakennuksiin tulee selvittää ja lähiseudun rakennusten kunto tulisi kartoittaa ennen toiminnan alkua, sen aikana ja sen jälkeen. Muistuttaja toteaa myös, että toiminnan aiheuttamat pöly- ja meluhaitat tulee selvittää ja että murskaustoiminta tulisi päivittäin lopettaa kello 16. Muistuttaja on huolissaan myös hankkeen vaikutuksista elinkeinoihin ja niiden harjoitusmahdollisuuksiin.

Muistuttaja 2 sekä kaksi muuta allekirjoittanutta huomauttavat että hakija ei ole pystynyt nimeämään yhtään konkreettista kohdetta hankkeeseen liittyen. He toteavat arviointiohjelman olevan hyvä, mutta tarvitsevan kuitenkin täydennystä hankkeen ympäristöseurausten tarkkaa tutkimista varten. He vaativat vaikutusten arviointia tehtäväksi siinä laajuudessa kuin kaikkien mahdollisten vaikutusten selvittäminen vaatii, eikä vain lain määräämässä laajuudessa. Tähän ja hankkeen arvioituihin kestoon nähden he pitävät yva-menettelyn läpikäymiseen suunniteltua aikataulua on liian kireänä. Heidän näkemyksensä mukaan hanke tulisi tässä vaiheessa toteuttamisen ja tarkastelun osalta rajata suunnitelman ensimmäiseen vaiheeseen eli kolmen mäen louhimiseen ja tämän jälkeen tilanteen niin vaatiessa ryhtyä tarkastelemaan toisen vaiheen mahdollista toteuttamista. He vaativat, että louhiminen tulisi vuosittain rajoittaa laskettuun 400 000 m³, jonka jälkeen louhinnan vaikutuksia tulisi arvioida. He myös kyseenalaistavat NCC:n laskemia kivimääriä ja epäilevät niiden olevan liian suuria ja siten antavan liian positiivisen kuvan hankkeesta ja sen hyödyistä. Alueelta johdettavat pintavedet tulisi heidän näkemyksensä mukaan puhdistaa sekä mekaanisesti että kemiallisesti ennen niiden poisjohtamista.

Muistuttajien mielestä ympäristövaikutusten arvioinnissa tulisi myös huomioida, että osa suunnitellun ottoalueen lähialueesta on 30 vuoden ajan ollut vapaaehtoisesti suojeltua, mikä tarkoittaa muun muassa että kaikki koneellinen toiminta alueella on ollut lintujen pesimäaikoina (touko-heinäkuu) kiellettyä. Heidän mielestään luonnolle aiheutuvien negatiivisten ympäristövaikutusten vähentämiseksi louhinta ja murskaus tulisi kokonaan kieltää lintujen pesimäaikoina ja muulloin se tulisi yleisen viihtyvyyden takia rajoittaa arkipäiviin esimerkiksi klo 9-18 väliselle ajalle. Myös tehokkaan meluntorjunnan järjestäminen tulisi selvittää, koska kilometrin säteellä ottoalueesta on 30 vakituista asuntoa ja vaikutusalueella vielä kymmeniä lisää. Myös vaikutusalueen rajausta tulisi heidän mielestään tarkastaa. He pi-

tävät mahdollisuutta vaikuttaa hankkeeseen jo tässä vaiheessa positiivisena asiana, mutta kaipaavat ohjausryhmään tasapainon vuoksi alueen asukkaiden edustajaa.

Muistuttaja 3 huomauttaa, että tarvetta uuden louhoksen avaamiseen ei ole, koska kivimateriaalin saannista ei ole pulaa sillä Pernajassa ja sen lähikunnissa on tällä hetkellä monta kiviaineksen ottolupaa. Hänen mielestään hanke voidaan laajuutensa takia luokitella pysyväksi toiminnaksi ja se tulee tuhoamaan alueen ja aiheuttamaan lähiseudulle mittavat ympäristövaikutukset. Aikataulun tiukkuuden vuoksi hän epäilee tehtävän ohjelman uskottavuutta ja toteaa, että puhuttaessa jopa 60 vuoden louhinnasta tulee arviointiohjelman ulottua käsittämään koko aika. Hän toteaa, että tiehallinnon liikennelaskenta ei kata Gammelbyvägenin liikennelaskentaa välille Koskenkylä - Greggböle eikä sitä tämän takia voida käyttää vertailukohtana Greggbölen alueen ja sen läheisyydessä olevien alueiden liikennettä laskettaessa. Oikean tuloksen saamiseksi laskenta on tehtävä erikseen arvioinnin yhteydessä. Myös maantien nro 170 liikenteen lisäys on arvioitava. Lisäksi hän arvostelee ohjelmassa esitettyjä vuorokausittaisia ajoneuvomääriä ja huomauttaa, että olettaessa 30 vuoden aikana louhittavan 22,3 milj. m³, louhittavan kiven ominaispainon olevan 2,65 t/m³, ajoneuvoyhdistelmän maksimilastin olevan 40 tonnia ja vuotuisten louhintapäivien määrän olevan 220 päästään 223 ajoneuvoon vuorokaudessa, merkitsee 36 ajoneuvoa tunnissa. Ohjelmassa on arvioitu maksimitasolla alueelta lähtevien raskaiden ajoneuvojen määrän olevan noin 100 ajoneuvoa vuorokaudessa eli 6-7 ajoneuvoa tunnissa tarkoittaen 16 tunnin vuorokausittaista toiminta-aikaa. Ajoneuvojen kulkeminen molempiin suuntiin tarkoittaa, että Heskerintien ja Gammelbyvägenin risteyksestä kulkee 200 ajoneuvoa vuorokaudessa. Kokemusten mukaan toiminta painottuu kesälle noin klo 6 ja 18 välille, mikä tarkoittaa käytännössä jatkuvaa rekkaliikennettä ja heikentää yleistä liikenneturvallisuutta. Kevyeen liikenteeseen tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota, koska Koskenkylän, Vanhakylän ja Greggbölen muodostama alue on kunnan kannanotossa kaavailtu yhtenäiseksi.

Muistuttaja on huolissaan alueella louhittavien ja murskattavien ja alueelle murskattavaksi tuotavien kiviainesten sisältämistä pölyn ja pintaveden mukana kulkeutuvista aineista ja niiden vaikutuksista. Pintaveden mukana kulkeutuvat liuenneet aineet kuormittavat ojia, Gammelbybäckenia, Tervisbäckenia, Pernajanlahtea ja Natura 2000-alueita ja sen mukana kulkeutuva kiintoaineksi aiheuttaa ojien ja uomien mataloitumista hankaloittaen veden poisjohtamista viljelyksiltä ja haitaten Gammelbybäckenin vesiliikennettä. Kalliosta louhittavista ja muualta tuotavista aineksista tulisi tehdä tarkat analyysit ja selvittää niiden ympäristöriskit ja jos toiminta käynnistyy tulisi kuormittavien aineiden seuranta olla systemaattista ja jatkuvaa. Toiminnan aiheuttaman pölyn kulkeutumisen estämiseksi on tehtävä suunnitelma ja myös häiriötilanteiden varalle on oltava valmis malli. Hän toteaa syntyvän melun olevan jatkuvaa ja häiritsevää ja vaatii meluhaittojen minimointia. Erityisesti hän on huolissaan melun kohdistumisesta alueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaan Natura 2000-alueeseen ja huomauttaa, että moottoritien teon yhteydessä lintujen pesimärauhaa turvattiin kieltämällä kallioaineksen louhinta ja murskaus ajalla 1.4.-30.7. Myös räjäytysten aiheutta-

man tärinän vaikutus alueella tulee selvittää, kuten myös maan ja rakennusten arvon aleneminen loughinnan vaikutuspiirissä.

Muistuttaja 4 ja 24 katsovat, että nyt esitetty arviointiohjelma ei takaa vuorovaikutteisen ja vaihtoehtovertailuun perustuvan päätöksenteon edellyttämää tietopohjaa ja menettelytapaa eikä siten vastaa yva-lainsäädännön vaatimuksia. Heidän mielestään arviointiohjelmissa on puutteita liittyen vaihtoehtotarkasteluun, selvitystarpeiden esittämiseen ja niitä koskeviin oletuksiin sekä osallistumismenettelyyn. Otettaessa huomioon myös hankkeen pitkäkestoisuus ja sen vaikutukset ympäristön elinolosuhteisiin sekä luonnon- ja kulttuuriarvoihin ja niistä johtuvat erityiset selvitystarpeet, he pitävät arvioitua aikataulua epärealistisena. Heidän mielestään arviointiohjelma ei sisällä riittävässä määrin tietoja vaihtoehtovertailun lähtökohdista, jotta arvioinnin kattavuutta voisi edes alustavasti arvioida. He kritisoiivat myös toteuttamisvaihtoehtojen puuttumista ja sitä että arviointiohjelmissa ei alustavastikaan kuvailla mitä hankkeen toteuttamatta jättämisen vaihtoehdon kohdalla mainituilla muilla ottoalueilla tarkoitetaan ja mihin vaihtoehtottomuuden katsotaan perustuvan. He arvostelevat myös sitä, että ohjelmassa todetaan arviointitehtävän osalta, että vasta ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä rajataan tarkasteltavan hankkeen toteuttamisvaihtoehdot. Heidän mielestään arvioinnin kohteeksi valikoituvien toteuttamisvaihtoehtojen määräytymisen tulee tapahtua nimenomaan arviointiohjelman perusteella. He pitävät ristiriitaisena sitä, että toisaalta hankkeen ei katsota vaikuttavan muuhun maankäyttöön, vaikka samanaikaisesti sen vaikutukset mm. liikenteeseen tms. käyttömuotoihin tunnistetaan. Heidän mielestään todellisen vuorovaikutuksen turvaamiseksi ohjausryhmään on välttämätöntä valita edustus vaikutusalueen tavoitelluista intressiryhmistä.

Muistuttaja 5 vastustaa hanketta ja on huolestunut sen aiheuttamasta melusta, liikenneturvallisuuden heikentymisestä ja yleisen viihtyvyyden laskusta.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Arviointiohjelma kattaa pääpiirteissään yva-lainsäädännön sisältövaatimukset ja se on käsitelty yva-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Seuraaviin seikkoihin on kuitenkin syytä kiinnittää huomiota selvitysten tekemisessä ja arviointiselostuksen laadinnassa. Myös muissa arviointiohjelmasta annetuissa lausunnoissa on huomionarvoisia näkökohtia jatkotyöhön.

Hankekuvaus ja vaihtoehtojen käsittely

Hankkeen tarkoitus on esitetty selkeästi, mutta hanke on kuvattu sangen yleispiirteisesti. Arviointiohjelmissa todetaan, että arvioinnin kuluessa hankkeesta laaditaan yleissuunnitelma ja maa-ainesten ottosuunnitelma laaditaan ympäristövaikutusten arvioinnin jälkeen.

Hankkeen markkinavetoisesta luonteesta johtuen sille ei ole esitetty sijaintivaihtoehtoja. Hankkeen toteuttamisen lisäksi toisena vaihtoehtona mainitaan hankkeen toteuttamatta jättäminen.

Louhittavaksi suunniteltu alue on laaja, pinta-alaltaan noin 120 hehtaaria ja suunnitellun ottotoiminnan kesto on alustavasti arvioitu 15-30 vuodeksi. Hankkeen laajuus- ja pitkäkestoisuus mahdollistavat vaiheittaisen toteutuksen tai laajuuden tarkastelun. Arvioinnissa on syytä myös tarkastella tarvittavia suojavaoähykkeitä naapurikiinteistöihin päin.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Arviointiohjelmassa on todettu, että välittömistä vaikutuksista toiminta-alueen ulkopuolelle ulottuvia ovat maisema-, maankäyttö-, liikenne-, pinta- ja pohjavesivaikutukset. Vaikutusalue on rajattu Pernajan kuntaan. Arviointiohjelmasta on kuitenkin pyydetty myös Porvoon kaupungin lausunto, koska vaikutusalue on rajattu lähelle kunnan rajaa.

Arviointiohjelmassa on esitetty selkeästi ja perusteellisesti arvioinnissa tehtäväksi suunnitellut selvitykset ja niiden toteuttamistapa. Arvioinnissa on syytä painottaa hankkeen keskeisimpiä vaikutuksia, mutta myös hankkeen toteuttamiskelpoisuuden ja rajaamisen kannalta merkittävät seikat, kuten liito-oravan esiintyminen on syytä selvittää.

Hanke sisältää myös muualta louhitun kiviaineksen mahdollisen murskauksen ja ajoittain toimivan siirrettävän asfalttiaseman. Alueelle on suunniteltu voitavan tuoda myös puhtaita maa-aineksia. Näitä toimintoja, niiden vaikutuksia ja yhteisvaikutuksia varsinaisen hankkeen kanssa on syytä tarkastella riittävällä tarkkuudella, jotta niiden osalta ympäristövaikutukset tulevat riittävästi arvioituiksi.

Arviointiohjelmasta saadussa palautteessa ovat erityisesti nousseet esiin melu, pöly, pinta- ja pohjavesivaikutukset sekä alueen liikenteen järjestäminen. Näiden osalta on syytä tarkastella huolella myös mahdollisuuksia haitallisten vaikutusten estämiseen ja lieventämiseen.

Erityiskysymyksenä palautteessa on noussut esiin myös huoli kallion mahdollisesti sisältämästä uraanista ja sen säteilyvaikutuksista hankkeen yhteydessä. Tämä erityiskysymys on myös syytä selvittää arvioinnissa.

Osallistuminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely on järjestetty vuorovai-
kutteisesti eri osallisten kesken. Hanketta varten on perustettu viranomaisista koostuva ohjausryhmä, jota on esitetty laajennettavaksi Porvoon kaupungin ja paikallisten asukkaiden edustajilla. Arviointiohjelmasta on järjestetty ja arviointiselostuksesta järjestetään lisäksi yleisötilaisuudet.

Raportointi

Arviointiohjelma on selkeä ja yleistajuinen. Raportin kuvat ja kartat autta-
maan saamaan kuvan toiminnan luonteesta ja sijoittumisesta sekä alueen
nykyisestä luonteesta. Arviointiohjelma on laadittu kokonaisuudessaan se-
kä suomeksi että ruotsiksi ja se on ollut viraston ja kirjaston lisäksi nähtä-
villä internetissä.

5. LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Lähetämme yhteysviranomaisen lausunnon tiedoksi lausunnonantajille ja
muistuttajille. Lausunto on nähtävissä internetissä osoitteessa
www.ymparisto.fi/uus

Lähetämme kopiot arviointiohjelmasta saamistamme lausunnoista ja muis-
tutuksista hankkeesta vastaavalle. Alkuperäiset asiakirjat säilytetään Uu-
denmaan ympäristökeskuksessa.

Johtajan sijainen,
apulaisjohtaja

Rolf Nyström

Ylitarkastaja

Jorma Jantunen

LIITTEET

Maksun määräytyminen ja muutoksenhaku

TIEDOKSI

Ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus (lausunto+2 kpl arviointiohjelmia)
Lausunnonantajat ja muistuttajat